

Српско археолошко друштво

Међуопштински завод за
заштиту споменика културе
Суботица

СРПСКО АРХЕОЛОШКО ДРУШТВО

XLIII СКУПШТИНА И ГОДИШЊИ СКУП

Суботица, 14. – 16. октобар 2020. године

Програм, извештаји и апстракти

Организациони одбор скупа

др Леда Шилинг, директор, Међуопштински завод за заштиту споменика културе Суботица

др Неда Мирковић Марић, Међуопштински завод за заштиту споменика културе Суботица

МА Огњен Младеновић, секретар Српског археолошког друштва

др Адам Н. Црнобрња, председник Српског археолошког друштва

др Војислав Филиповић, потпредседник Српског археолошког друштва

Научни одбор скупа

проф. др Душан Михаиловић, Филозофски факултет, Универзитет у Београду

др Адам Н. Црнобрња, Народни музеј у Београду

doc. dr Martina Blečić Kavur, Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije, Koper (SLO)

prof. dr Boris Kavur, Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije, Koper (SLO)

др Неда Мирковић Марић, Међуопштински завод за заштиту споменика културе Суботица

др Војислав Филиповић, Археолошки институт, Београд

Марин Бугар, Народни музеј, Крушевац

др Драган Милановић, Археолошки институт, Београд

др Наташа Миладиновић-Радмиловић, Археолошки институт, Београд

др Селена Витезовић, Археолошки институт, Београд

мр Александар Алексић, Завод за заштиту споменика културе Ниш

др Надежда Гавриловић Витас, Археолошки институт, Београд

др Мирослав Марић, Балканолошки институт САНУ

Приредили: Адам Црнобрња и Војислав Филиповић

Издавач: Српско археолошко друштво, Београд и Међуопштински завод за заштиту споменика културе Суботица

За издавача: Адам Црнобрња и Леда Шилинг

Штампа: Four Print, Београд

Тираж: 200

Бесплатан примерак

ISBN 978-86-80094-11-3

Република Србија

XLIII скупштина и годишњи скуп Српског археолошког друштва и штампање ове публикације финансирани су средствима Министарства културе и информисања и Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије

Гордан Јањић, Музеј Крајине, Неготин
Александар Алексић, Завод за заштиту споменика културе, Ниш
Гордана Јеремић, Археолошки институт, Београд

МОРА ВАГЕИ – ЗАШТИТА И ПРЕЗЕНТАЦИЈА НАЛАЗИШТА УОЧИ *UNESCO* НОМИНАЦИЈЕ

За потребе пројекта израде документације за конзерваторско-рестаураторске радове на археолошким локалитету „Мора Вагеи“ у Михајловцу о. Неготин, које је финансирао Министарство културе и информисања Републике Србије 2019. године, у организацији Музеја Крајине у Неготину рађена сутеренска снимања затеченог стања конзервираних остатака из римског доба, анализа архитектонске и археолошке документације са истраживања 1980-1981. године и систематизација досадашњих публикованих налаза и грађе. Поред потребе израде документације за нове конзерваторско-рестаураторске интервенције, документација је припремана и због процеса уписивања споменика у Централни регистар непокретних културних добара и партиципирање овог налазишта на Тентативној листи Републике Србије за “Границе Римског царства” (*Frontiers of the Roman Empire – UNESCO World Heritage Sites*), једног од најзначајнијих међународних пројеката у коме наша земља учествује.

Овим прилогом намера нам је да се осврнемо на стање истражености, заштите и презентације овог налазишта у области средњедунавског лимеса. Вредности Мора Вагеи у римском систему су многоструке. Налази се дуж лимеса, на главном римском магистралном путу према Истоку (*via publica*), могуће је да се ту налазило античко насеље *Clevora*, коју помињу два касноантичка итинера. Прво посведочено војно присуство у Мора Вагеи везује се за подизање првих камених утврђења на лимесу, крајем I и у II веку. Најзначајнији период живота је у доба касне антике, када је подигнуто камено утврђење са кулом („тетрапилон“). Издвојене су три касноантичке фазе, од доба тетрархије крајем III и почетком IV века, до средине V века, као и трагове живота у доба ране Византије. Богат археолошки материјал указује на самоодрживу економику становништва (пољопривреда, производња керамичких посуда, коштаних и текстилних производа).

Утврђење у Мора Вагеи је један од *specificum*-а ове деонице лимеса Римског царства и један од најбољих примера касноантичке римске војне тактике и укључивања федерата у систем одбране и економике лимеса. Управо је презентација остатака *in situ*з овог периода, уз адекватну пратећу документацију и презентацију резултата истраживања добар пут међународне промоције овог налазишта, уз укључивање локалне заједнице и државе у њеном одржавању и туристичко-културној експлоатацији.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

902/904(497.11)(048)
902/904:005.745(497.11)''2020''(083.97)
902/904:061.2(497.11)''2020''

СРПСКО археолошко друштво (Београд). Скупштина (43 ; 2020 ;
Суботица)

Програм, извештаји и апстракти / Српско археолошко
друштво, XLIII Скупштина и Годишњи скуп, Суботица, 14.-16.
октобар 2020. године ; [приредили Адам Црнобрња и Војислав
Филиповић]. - Београд : Српско археолошко друштво ; Суботица
: Међуопштински завод за заштиту споменика културе, 2020
(Београд : Four Print). - 95 стр. ; 21 cm

Текстови на срп. (ћир. и лат.) и енгл. језику. - Тираж 200.

ISBN 978-86-80094-11-3 (САД)

1. Српско археолошко друштво (Београд). Годишњи скуп (43 ;
2020 ; Суботица)

а) Српско археолошко друштво (Београд). Годишњи скуп (43 ;
2020 ; Суботица) -- Програми б) Археолошка истраживања --
Србија -- Апстракти

COBISS.SR-ID 21938953